

situaciju previše usložnjava. Rijetki pokušaji da se civilizacijski postigne koncenzus o „institucionalizaciji prtljaga“ i time ublaže diskriminacije i satanizacije Kladaščana od strane političkih, državnih i vjerskih organa i institucija nisu polučili zadovoljavajuće rezultate. Od ukupno 20-tak osumnjičenih za nečasne radnje-ratne zločine iz redova „autonomaša“ procesuirano je tri četvrtine, dok je ista situacija iz redova pripadnika 5. Korpusa obrnuta! Privatizacijske, ratne i poratne pljačke su posebne priče.

Na osnovu natuknica prethodnih poglavlja ovog priloga, konzultovane bibliografije, realno stanje druge decenije 21. stoljeća kladaškog društva (cjelokupnost odnosa ljudi prema prirodi i međusobnih odnosa ljudi) promatrano mjerljivim i djelomično mjerljivim pokazateljima odudara od usmjerenja prema onom čemu se deklarativno teži, EU!

Društveno političke (ne)prilike i stabilnost Velike Kladaše su u neposrednoj vezi sa zbivanjima u BiH. Stabilnost u BiH zavisi o razvoju demokratije, funkcionisanju institucija, vladavini prava, poboljšanju standarda života (GDP p/c).

Aktuelna situacija nije ružičasta! BiH je među najsiromašnijim državama sa veoma skromnim stopama rasta, opterećena etničkim podjelama, sa veoma sporim pomacima u sprovođenju strateških razvojnih dokumenata. Situacija u Kladaši je ovakva kakva jeste, intrigantno izazovna! Po općem nivou razvijenosti na ljestvici od 79 općina sa 46 mjesta 2012. dospjeli smo na 56. mjesto 2016. Počinjene strateške greške lokalnih vlasti zadnjih četvrt stoljeća sve izraženije usložnjavaju ukupnu situaciju! Velikoj Kladaši je nužan bitno povoljniji opći i specifični ambijent koji će rezultati

Konzultovana bibliografija:

- Eseji iz apsurdne ekonomije i politike;
- Camus-Pobunjeni čovjek;
- Kolumna Tefter (Broj 220-Lokalna samoobmana, Broj 276-Načelnice, dajte da vam se pomogne);
- Rukopis knjige „Kladuša na razmeđu dvaju stoljeća“;
- Izvještaj o utvrđenom stanju u Organu uprave Općine Velika Kladaša na dan 09.11.2016.;
- Službeni glasnici Općine (brojevi iz 2017.);
- Budžeti općine za 2016., 2017. i 2018. godinu;
- Osnove programa i politike općinskog načelnika 2017-2020.;
- Strategija razvoja 2013-2024.;
- Informacija o stanju privrede u 2016.;
- Informacija o radu mjesnih zajednica u 2016.;
- Bilten za društvena kretanja (brojevi 5 i 7):
- Zakon o komunalnim djelatnostima USK-a iz 2011. godine;
- Izvještaji o radu javnih preduzeća i ustanova općine Velika Kladaša za 2016.
- Podaci i pokazatelji statističkih zavoda, agencija, informacije dobiveno na osnovu Zakona o pristupu informacijama,
- Izvještaji civilnih udruženja,
- Bibliografija koja dotiče teme „How long will democracy last/Koliko dugo će demokratija trajati“?

građana odnosno odgovornijim djelovanjem njihovih oko 260 izabranika (5 poslanika, 28 vijećnika, oko 70 članova savjeta mjesnih zajednica, cca 90 članova džematskih odbora, oko 15 članova nadzornih odbora, 50-tak članova komisija Općinskog vijeća...).

Prvi korak jeste pravedniji tretman kroz budžete bez povećanja zahvatanja za potrebe, vijećnika, savjeta mjesnih zajednica, rada komisija...

Bitne zajedničke karakteristike lokalnih vlasti Velike Kladaše zadnjih 15-godina, između ostalog, jesu nedopustive povrede - kršenja ljudskih prava. Ovo potvrđuju isplate na teret budžeta po osnovu sudskih presuda zbog nezakonitih otkaza, (ne)namjerno propuštene radnje u zaštiti javnog interesa u oblasti imovinsko-pravnih odnosa...

Aktuelna vlast tokom 2017. nešto vrluda sa 2-3 namještenika čiji epilog slijedi. U formalnom pogledu društveno-politička situacija

dva puta proglašavan od strane načelnika...

Uprkos tim činjenicama veoma poremećeni naslijedeni nelikvidni budžet 2012. je do 2016. bitno konsolidovan tako da je na računu prilikom tranzicije vlasti evidentirano blizu milion KM gotovine-keša. Cijeneći sve što je dobro urađeno u mandatu načelnika **Edina Behrića** (to mu je bilo i prvo stalno zaposlenje) prvenstveno u oblasti infrastrukture (uloženo oko pet mil. KM), poboljšanja likvidnosti budžeta, početak realizacije „projekta stoljeća“ (kanalizacija, kolektor koji je startovao sa pripremanja 2007., za koji se Općina zadužila kreditom od 9,5 mil. Eura 2009.), vrhunac primitivizma i budalaština bio je Poslovni forum 24. jula 2015. godine u pretoploj Sportskoj dvorani. Tužno je kad veoma podmlađeni sastav Općinskog vijeća sa respektabilnim papirnatim diplomama odmah na početku mandata (januar 2014.) „proglasi“ *Strategiju razvoja*

Općine za period 2014-2024. i nastavi „tabanati“ po uhodanom putu koji vodi prema nazadovanju. Među veoma katastrofalne deficite-propuste lokalnih vlasti zadnja dva-tri sastava su nedopustiva nebriga oko predškolskog obrazovanja (obuhvaćenost djece oko 7,5%), nedostatak Strategije kulture, bespogovorno prihvatanje Informacija o sigurnosti, ignorisanja inicijativa građana, diskriminacija medija, nespremnost za „kladaške dijaloge“ sa građanima i civilnim udruženjima, jednostranost informisanja, blagonaklonost prema višegodišnjim potraživanjima budžeta od *Agrokomerca* i *Sanitekse*, neažurna i nekompletna službena web-stranica, licemjoran odnos prema dijalozima...

Kao što morska plima podiže sve brodove tako kultura i obrazovanje neposredno pospješuju sveukupni standard života. Nažalost, Kladaščanima se još nije posrećilo da izaberu „elite“ koje imaju volje, znanja, umijeća da ponude prosperitetniju budućnost. Koncept „*Unaprijedimo Kladašu zajedno*“ koji se stidljivo promovirao i kukavički prešućuje od konca 2013. je preteško štivo za aktuelnu vlast među kojoj dominiraju pohlepaši, karijeristi, pokvarena čeljad fokusirana na sinekure i apanaže.

Koncept nudi optimizam, istinu, socijalnu pravdu, veću jednakost građana, prestanak sa karijeristima i podaničkim mentalitetom. U aktuelnom ambijentu preteško je istinu pretakati u logički zdrav razum građana čiji odaziv na izbore je desetak procenata manji od bh prosjeka. Kladaša promptno treba bitno povoljniji opći ambijent i podsticajne mjere za realni sektor. Za poboljšanje općeg ambijenta nepohodan je opći koncenzus oko „smjernica“ budžeta,